

Zondag 10 augustus 2025
achtste van de zomer

Lezing uit de profetie: Jesaja 65, 17-25

Antwoordlied: 'Dat een nieuwe wereld komen zal'
(t. Huub Oosterhuis, m. Antoine Oomen; Zangen van
zoeken en zien 402 / Groene bundel 1065)
eenmaal instrumentaal, tweemaal allen

Evangelielezing: Lukas 12,32-40

Lied: 'De Heer verschijnt te middernacht': lied 751

Overweging

Verkoop je bezittingen! Sta klaar!
Wie wil, kan vermaningen horen. Bevelen zelfs. Je moet je bezittingen verkopen! Je moet klaar staan. Je moet je lamp brandend houden! Denk aan die wijze en dwaze meisjes – zorg dat je reserveolie hebt! Blijf wakker en alert. Je moet dag en nacht klaarstaan om de Messias op te wachten!
Geef geld aan de armen, zegt Jezus. We hebben verantwoordelijkheid voor wie niet heeft wat wij hebben – niet onze mogelijkheden, onze keuzes, onze toekomst, onze leefruimte. Al die voorrechten waar we ingetuimd zijn doordat we toevallig in West-Europa geboren zijn. We moeten zorgen voor wie dat geluk niet had.

Maar dat *moeten*, dat houdt niemand vol. Plichtsgevoel dat van buitenaf wordt opgelegd – het werkt niet. Een bevel motiveert niet voldoende. Het is wat sommigen van ons van vroeger meedragen. Een plichtsgevoel dat weerstand oproept. Een moeten dat averechts werkt. Dat sommigen van ons heeft vervreemd van de kerk, in ieder geval een tijd lang. De bedoeling was goed – maar verplichting doet de meesten van ons geen goed. We zijn allergisch geworden voor dwingende taal en moralisme.

Het is jammer dat dit zo gegaan is. Want het is een eenzijdige uitleg.

Laten we bijvoorbeeld lezen wat hieraan vooraf gaat. Jezus ziet mensen in wie God plezier heeft! Wees niet bang, zegt hij, het behaagt God om jullie het koninkrijk te geven. Hij heeft er welbehagen in – zo staat het er. Het is God een genoegen om jullie het koninkrijk te geven.

Het koninkrijk van God – de invloedssfeer van God betekent dat. Waar God de toon zet, waar vrede en recht is, en troost. De werkelijkheid waar Jesaja over schrijft. Het koninkrijk van God is waar de invloed van God alles bepaalt. Daar bidden we om iedere keer als we het Onze Vader bidden: uw koninkrijk kome.

Allerlei dingen kunnen die invloedssfeer beperken. Bezit kan dat doen. Wat je bezit, dat *neemt* je in bezit. Soms merk je dat wel eens aan mensen – en misschien wel aan jezelf. Dan werkt het zo: hoe meer iemand heeft, hoe moeilijker hij of zij bijdraagt aan het algemeen belang. De belastingdienst wordt als een vijand gezien. Belasting als diefstal... En het omgekeerde is vaak ook waar: wie minder heeft, is guller en vrijgeviger.

Er is nog iets wat Gods invloedssfeer kleiner maakt. Dat is wanneer we als bezit beschouwen wat geen bezit *is*. Ons leven, bijvoorbeeld. Onze geliefden. Onze gezondheid. Onze kinderen. Onze ouders... Ze zijn niet ons bezit. We hebben ze gekregen. Veel zorgen ontstaan doordat we in bezit willen nemen wat niet van ons is. Of doordat we greep willen houden op dat waar we geen greep op kunnen houden. Als dat gebeurt, krijgen de zorgen *ons* in de greep.

Je kunt je handen en je hart laten vullen met de zorgen van het leven – maar je kunt ook iets anders aannemen: de invloedssfeer van God. We kunnen rondlopen met een grijs wolkje boven ons hoofd, mensen van wie iets zwaars en zorgelijks uitgaat – maar we kunnen ook licht uitstralen. Niet omdat wij zo verlicht zijn, maar omdat God licht is. En omdat hij zichzelf in onze handen heeft gelegd. Daarmee zegt Jezus niet dat het fout is om je zorgen te maken. Maar hij wil onze aandacht op iets beters vestigen.

Iets beters – hoe komen we daar bij? Hoe kun je daar zijn: binnen die invloedssfeer van God?

Jezus zegt: wees waakzaam...

Waakzaamheid – het woord kan van alles oproepen. Misschien denk je wel aan te ver doorgevoerde waakzaamheid; waakzaamheid die ontaardt in achterdocht. Misschien denk je aan woke. Oorspronkelijk een term die verwijst naar bewustzijn

van racismeproblematiek, van sociaal onrecht jegens minderheden. Maar intussen ook een term met negatieve lading – dan verwijst die naar doorgeslagen politieke correctheid. Of naar de druk die sociale media kunnen uitoefenen. Naar onverdraagzaamheid.

Zo bedoelt Jezus die waakzaamheid niet.

Hij zegt: let op. Sta klaar. Je weet van tevoren niet wat je toe zal vallen. Of wanneer er een beroep op je zal worden gedaan. Je weet niet wanneer je nodig zult zijn.

Hij zegt daarmee: er is geen gebruiksaanwijzing. Ik kan je niet enkele heldere regels geven waar je je aan kunt houden zodat je binnen Gods invloedssfeer zult leven. Elk moment is weer nieuw. Je kunt enkel opletten en alert zijn. En dan ontvangen. En doen wat je hand vindt om te doen.

Die waakzaamheid heeft met aanwezigheid te maken. Ben ik er wel echt bij met mijn aandacht? Ben ik erbij, in het hier en nu, met mijn levenservaring, mijn emoties en zintuigen, met mijn denken en voelen? Wat merk ik op? Wat dringt er tot mij door?

We kunnen ingepakt zitten in wat ons bezighoudt. Onze eigen gedachten, gevoelens, herinneringen, verwachtingen, angsten en dromen. Ze kunnen ervoor zorgen dat we niet zien wat er nu is. Dat we niet opmerken wat zich aandient.

De monnik en mysticus Thomas Merton heeft daar een uitspraak over gedaan. In mijn woorden: God strooit de hele dag door met talloze kleine zaden van verwondering. De meeste merken we niet op. Ze gaan verloren. We leven eraan voorbij. Want ze kunnen alleen landen en ontkiemen in een hart dat open staat en aandacht heeft.

Dat wat zich aandient kan iets moois zijn. Iets wat voedt, wat blij maakt, wat energie geeft. Zo'n klein zaad kan ook een stille noodkreet zijn. Een verdrietige blik. Merken we die op? Zien we de ander? Iemand die ik ken heeft er een soort zintuig voor. Hij ziet mensen. En zij voelen zich door hem gezien. In de stad stond een vrouw te roken. Ze oogde wat verlopen. Staarde somber voor zich uit. Hij zegt tegen haar: hoe heet ie? Ze schiet in de lach: André. En daar komt het hele verhaal. Ze had twee jaar in Chicago gewoond. Daar had ze André ontmoet, leuke gozer. Hij had vastgezetten wegens creditcardfraude, was nu weer vrij. Ze hadden het goed. Totdat hij bij McDonald's met een pistool werd betrapt. Wilde daar echt niets mee doen. Zit inmiddels toch opnieuw vast. Dus nu was ze weer hier...

Straks zingen we een lied. Het is een gedicht van Judith Herzberg. Ze bezingt de belangrijke rol van solidariteit en compassie in het leven:

Er is nog zomer en genoeg
wat zou het loodzwaar tillen zijn, wat een
gezwog
als iedereen niet iedereen ter wille was
als iedereen niet iedereen op handen droeg.

Zomer, en genoeg: dat is het leven op z'n best. Een wereld van tevredenheid, van lichtheid en overvloed. Maar die lichte zorgeloosheid is er niet zomaar. Die kan enkel bestaan door mensen die elkaar dragen en steunen. Mensen in wie zaden kunnen ontkiemen.

Er is geduld voor nodig. Afwachten in openheid. Als in het lied van Michel van der Plas: Stil maar, wacht maar, alles wordt nieuw. Niet een passief wachten, in tegendeel: een wachten met aandacht. Een wachten met open hart en ogen.

Dat valt vaak niet mee. Afwachten staat haaks op hoe we willen leven: snel, voortvarend, met zicht op resultaat. Doelen stellen en halen. Vooruitgang boeken!

Misschien kunnen de rust en stilte van de zomer ons iets leren: om vaker stil te staan. Om te zien, ruiken, horen, voelen en proeven wat er nú is. En om zo zaden van Gods invloedssfeer te ontvangen. Dan ontkiemen ze vanzelf...

Muziek

Lied: 'Er is nog zomer' (t. Judith Herzberg, m. Geke Bruining-Visser; Zangen van zoeken en zien 127)
eenmaal instrumentaal, tweemaal allen